

ФІСКАЛЬНА СТРАТЕГІЯ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Лега О.В.¹, Перерва П.Г.²

¹*Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава*

²*Національний технічний університет*

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Умови війни створюють надзвичайне навантаження на бюджетну систему держави. Водночас фіскальна стратегія має забезпечити функціонування економіки, стійкість фінансової системи та фінансування оборонних потреб. Адаптація фіскальної політики в таких умовах є ключовим інструментом збереження суверенітету та стабільності держави. Основні завдання фіскальної стратегії в умовах війни: мобілізація ресурсів для потреб оборони та безпеки; підтримка критично важливих галузей (енергетика, охорона здоров'я, транспорт); забезпечення соціального захисту найбільш вразливих верств населення; фінансова стабілізація; залучення міжнародного фінансування. Джерела фінансування бюджету під час війни: збільшення податкових надходжень за рахунок реформування податкової бази; воєнні облігації як інструмент залучення внутрішніх інвестицій; міжнародна фінансова допомога (гранти, кредити від МВФ, ЄС, Світового банку); оптимізація бюджетних витрат; монетизація дефіциту бюджету – контрольований випуск грошей за потреби. Особливості податкової політики в умовах війни: пільги для бізнесу в зонах бойових дій; тимчасові зміни ставок податків; податкові стимули для виробників оборонної продукції; створення цифрових платформ для швидкої адаптації податкової системи. Ризики фіскальної нестабільності: надмірний дефіцит бюджету; зростання державного боргу; втрата довіри з боку інвесторів. Довгострокова фіскальна стратегія після війни: відновлення економіки через інвестиції в інфраструктуру; повернення до середньострокового бюджетного планування; погашення заборгованостей і модернізація податкової системи. Фіскальна стратегія в умовах війни – це складний, багатокомпонентний процес, який має бути максимально гнучким та адаптивним. Успішна реалізація такої стратегії дозволяє державі утримувати економічну стабільність, підтримувати населення та гарантувати обороноздатність країни.

Література:

1. Перерва, П.Г. Інноваційні технології реструктуризації промислового підприємства. Маркетинг інновацій і інновації у маркетингу: зб. тез доп. VIII Міжнар. науково-практ. конф., 25-26 вересня 2014 р. Суми: ТОВ "ДД "Папірус", 2014. С. 119-121.
2. Витвицька О.Д. Концептуальні підходи до дослідження механізму інноваційно-інвестиційного розвитку зерновиробництва // Агроінком. 2013. №10-12. С.10-14.
3. Кулаєць М.М., Бабієнко М.Ф., Лайко П.А., Витвицька О.Д. Інноваційна діяльність в аграрній сфері // *Економіка АПК*. 2011. № 2. С. 100-107.
4. Витвицька О. Д., Демешкант Н. А. Особливості інноваційного розвитку економіки і завдання аграрної науки та освіти. *Агросвіт* № 9, 2015. С. 3-7.
5. Скрипниченко В.А. Інноваційні аспекти виробництва біопалива на Україні: стан, проблеми, перспективи // *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. 2009. С. 175-180.